(ט) * אֲבָל אִם לֹא אָמַר לֵיהּ מֵעַכְשָׁו (י) וְאֵין אַחֲרָיוּתוֹ עָלָיו, (יא) מֻתָּר:

תמב דִּין תַּעֲרֹבֶת חָמֵץ. ובו י"א סְעִיפִים:

א (א) אתַּעֲרֹבֶת חָמֵץ (ע) [א] (ב) עוֹבְרִים עָלָיו מִשּׁוּם בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, כְּגוֹן

א מִשְׁנָה פְּסָחִים מ"ב (ע"א) וּכְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. טוּר בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (חמץ ומצה פ"ד ה"ח).

בֵּאוּר הֵיטֵב

בְּרִשּׁוּת אֵינוֹ יְהוּדִי דְּשָׁמָּא יִפְדֶּנּוּ, וַאֲפִלּוּ בָּא הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּפֶסַח וְנָתַן דָּמָיו מֵתָר לְהַנִּיחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי לִשְׁלוֹ. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד). וְחֹק יַעֲקֹב (סק"ד) חוֹלֵק עָלָיו עַיֵּן שָׁם. וְיִשְׂרָאֵל הַמְמַשְׁכֵּן לַחֲבֵרוֹ, הַפְּלָוָה עוֹבֵר עָלָיו, דְּיִשְׂרָאֵל מִישְׂרָאֵל קוֹנֶה מִשְׁכּוֹן מֵחֲבֵרוֹ בְּלֹא מַעֲכָשָׁו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וְטוֹ"ז בְּסִימָן תמ"ג סָעִיף קָטָן ד' כָּתַב דְּהַלָּוָה חַיָּב לְבַעֵר:

א (ע) **עוֹבְרִים.** הַסְּכָמַת אַחֲרוֹנִים אֲפִלּוּ דְּלִית בֵּיהּ כַּזַּיִת בְּכָדֵי אֲכִילַת פְּרָס [הוּא אַרְבָּעָה בֵּיצִים. מַגִּיד מִשְׁנָה (שביתת עשור פ"ב ה"י). וְכֵן עִקָּר] עוֹבֵר בְּכָל יַרְאֶה. וְדַוְקָא מִן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּעִנְיַן קַבָּלַת אַחֲרָיוּת כְּשֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח עַיֵּן שָׁם, וְשָׁם (סק"ח). כָּתַבְתִּי מִשּׁוּ"ת מַאיר נְתִיבִים

א [א] **עוֹבְרִים.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) מַה שֶּׁהִקְשָׁה מֵהָא דְּשָׁאוּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח דְּאָסוּר בַּהֲנָאָה מִשּׁוּם דְּעָבַר בְּבַל יֵרָאֶה. וְדַע דְּהַמְחַבֵּר נָקַט דִּינֵיהּ לְעִנְיַן אִסּוּר הֲנָאָה וּבְלַאֲחַר הַפֶּסַח, וְהוּא הַדִּין קֹדֶם הַפֶּסַח לְעִנְיַן אִסּוּר בַּל יֵרָאֶה, שֶׁמְּחֻיָּב (יד) לְבַעֲרוֹ אוֹ (טו) לִמְכֹּר חָמֵץ זֶה בִּזְמַן הַמְּכִירָה כְּשֶׁאָר חָמֵץ שֶׁלּוֹ, דְּשָׁמָּא לֹא יִפְדֶּה הָעַכּוּ"ם כְּשֶׁיִּגִּיעַ הַזְּמַן כְּשֶׁקִּבְּעוּ וְנִמְצָא לְמַפְרֵעַ שֶׁהֶחָמֵץ הָיָה שֶׁלּוֹ וְעוֹבֵר עָלָיו בְּבַל יֵרָאֶה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אסור). וְאִם עָבַר וְלֹא בְּעָרוֹ וּבָא הָעַכּוּ"ם תּוֹךְ הַפֶּסַח לִפְדּוֹתוֹ, רַשַּׁאי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַמָּעוֹת וּלְהַנִּיחוֹ שֶׁיִּטֹּל חֲמֵצוֹ [אַחֲרוֹנִים]: (ט) **אֲבָל אִם לֹא אָמַר לֵיהּ וְכוּ'.** דְּקַיְמָא לַן יִשְׂרָאֵל מְנָכְרִי וְנָכְרִי מִיִּשְׂרָאֵל לֹא קָנֵי מַשְׁכּוֹן, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הָיָה בִּרְשׁוּתוֹ עַד לְאַחַר הַפֶּסַח. וּמַשְׁמַע (מז) מִדַּעַת הַמְחַבֵּר דְּהוּא הַדִּין בְּכָלָה וְמֵנוּ קֹדֶם הַפֶּסַח וְלֹא פָּרְעוּ, גַּם כֵּן מֻתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח אִם לֹא אָמַר לֵיהּ מֵעַכְשָׁו, דְּאִסְמַכְתָּא לֹא קָנְיָא. וּכְבָר כָּתַבְנוּ לְעֵיל דְּיֵשׁ מִי שֶׁחוֹלֵק עַל זֶה דְּאַיִן זֶה נַעֲשֶׂה חָמֵץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְצָרִיךְ לְמָכְרוֹ קֹדֶם הַפֶּסַח אוֹ לְבַעֲרוֹ, וְיֵשׁ לְזַהֵר בָּזֶה דְּרַבִּים (יז) עוֹמְדִים בְּשִׁיטָה זוֹ. אָכֵן אִם עָבַר עָלָיו הַפֶּסַח (יח) אָפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לִסְמֹךְ אַדַּעַת הַמְחַבֵּר בָּזֶה וּמֻתָּר, וְכֵנ"ל בְּסָעִיף א': (י) **וְאֵין אַחֲרָיוּתוֹ עָלָיו.** דְּאִי אַחֲרָיוּתוֹ עָלָיו בְּלֹאו הָכִי אָסוּר, דְּלֹא גָּרַע מֵאִם הָיָה חָמֵץ שֶׁל עַכּוּ"ם אָצְלוֹ בְּפִקָּדוֹן בְּעָלְמָא בְּאַחֲרָיוּת דְּעוֹבֵר עָלָיו, וּכְדִלְעֵיל סִימָן ת"מ (ס"א): (יא) **מֻתָּר.** וַאֲפִלּוּ (יט) אִם נִרְאֶה מִדַּעַת הַנָּכְרִי שֶׁדַּעְתּוֹ לִשְׁקֹעַ בְּיָדוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו כָּל זְמַן שֶׁלֹּא מְכָרוֹ לוֹ בְּפָרוּשׁ. וְכָל זֶה בְּאִם הָיָה הַמַּשְׁכּוֹן בֵּין יִשְׂרָאֵל לָנָכְרִי, (כ) אֲבָל יִשְׂרָאֵל הַמַּמְשְׁכֵן בְּיַד יִשְׂרָאֵל חֲבֵרוֹ, אֲפִלּוּ בְּלִי מַעֲכָשָׁו נַמִּי

קָנֵי הַפְּלָוָה וְעוֹבֵר עָלָיו, מִשּׁוּם דְּיִשְׂרָאֵל מִיִּשְׂרָאֵל קוֹנֶה מַשְׁכּוֹן. וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן ת"מ (ס"ד) דְּגַם הַלָּוָה עוֹבֵר, כֵּיוָן דְּגוּף הֶחָמֵץ שֶׁלּוֹ:

א (א) **תַּעֲרֹבֶת חָמֵץ וְכוּ'.** הִנֵּה הַמְחַבֵּר לֹא אִירֵי כִּי אִם לְעִנְיַן הַלָּאו דְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, דִּלְעִנְיַן זֶה סְבִירָא לֵיהּ דְּעוֹבֵר עַל לָאו זֶה (ע) אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ כְּזַיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, וְאַף דִּלְעִנְיַן אֲכִילָה אֵינוֹ חַיָּב כָּרֵת לְכֵלֵי עַלְמָא אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ בּוֹ כְּזַיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, (ג) וְיֵשׁ דִּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ לָאו אֵין בּוֹ כָּל כַּמָּה דְּלֵיכָּא בַּתַּעֲרוֹבוֹת שִׁעוּר כַּזַּיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא עוֹבֵר עָלָיו, כֵּיוָן שֶׁכָּל חֶלְקֵי מַחְיִן בְּכֵלִי אֶחָד הֲרֵי הֵן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ שָׁם בְּיַחַד כַּזַּיִת חָמֵץ. (ג) וְדַוְקָא מִן בְּשָׁאֵינוֹ מִינוֹ, דְּאֵינוֹ בָּטֵל מִדְּאוֹרַיְתָא בְּרֻבָּא, לְדַעַת הַסּוֹבְרִין דְּטַעַם כְּעִקָּר מִדְּאוֹרַיְתָא, אֲבָל מִן בְּמִינוֹ כְּגוֹן קֶמַח שֶׁל תְּבוּאָה חֲמוּצָה שֶׁנִּתְעָרֵב בְּתוֹךְ קֶמַח שֶׁאֵינָהּ חֲמוּצָה, דְּמִדְּאוֹרַיְתָא בְּרֻבָּא בָּטֵל וּמֻתָּר לֶאֱכֹלוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמֻּתָּר לַשְׁהוֹתוֹ מִדְּאוֹרַיְתָא, (ד) אַף מִדְּרַבָּנָן מִכָּל מָקוֹם אָסוּר לַשְׁהוֹתוֹ דִּלְמָא יָבֹא לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ בְּפֶסַח, וְצָרִיךְ לְבַעֲרוֹ קֹדֶם הַפֶּסַח, וְאִם נִזְכַּר בְּפֶסַח צָרִיךְ אָז לְבַעֲרָם, וּמִכָּל מָקוֹם (ה) אִם עָבַר וְשָׁהָה עַד לְאַחַר הַפֶּסַח מֻתָּר, כֵּיוָן דְּלָא עָבַר בְּבַל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא כַּמְבֹאָר לְקַמָּן סוֹף סִימָן תמ"ז (ס"א). וְכֵן הֵיכָא דְּאֵיכָּא שִׁשִּׁים אַף מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ דְּאַף דְּאָסוּר לְהַשְׁהוֹתוֹ, הֲרֵי אֵינוֹ רַק מִדְּרַבָּנָן. (ו) וְהוּא הַדִּין שְׁאָרֵי דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא לְהַשְׁהוֹתָם, רַק מִדְּרַבָּנָן צָרִיךְ לְבַעֲרָם בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְאִם שָׁכַח וְנִזְכַּר בְּפֶסַח צָרִיךְ אָז לְבַעֲרָם, וְאִם עָבַר וְלֹא בִּעֲרָם עַד לְאַחַר הַפֶּסַח מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה. וְאִם אֵין בּוֹ חָמֵץ בְּעֵין אֶלָּא טַעַם חָמֵץ, כְּגוֹן שֶׁבִּשֵּׁל אֵיזֶה דָּבָר עִם חָמֵץ וְהַסִּיר הֶחָמֵץ וְלֹא נִשְׁאַר בּוֹ אֶלָּא הַטַּעַם דְּלֹא הָיָה בּוֹ שִׁשִּׁים לְבַטְּלוֹ, אַף דְּאָסוּר לֶאֱכֹלוֹ מִדְּאוֹרַיְתָא מִשּׁוּם טַעַם כְּעִקָּר, מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן בַּל יֵרָאֶה מְצַדֵּד הַחֹק יַעֲקֹב (סק"א) דְּאֵינוֹ עוֹבֵר, כֵּיוָן דְּאֵין בּוֹ מַמָּשׁ שֶׁל אִסּוּר. וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לַשְׁהוֹתוֹ בְּנִמְצָא תּוֹךְ פֶּסַח, וְאִם עָבַר וְשָׁהָה עַד אַחַר הַפֶּסַח אֵין לָאֲסֹר הַנָּאָה, דִּכְיָון שֶׁלֹּא עָבַר עַל אִסּוּר שֶׁל תּוֹרָה בְּמַה שֶׁהִשְׁהָה אוֹתוֹ לֹא קָנְסוּהוּ חֲכָמִים לְאָסְרוֹ, וּבַאֲכִילָה אָפְשָׁר שֶׁכְּדַאי לְהַחְמִיר. (ז) וְיֵשׁ חוֹלְקִין וּסְבִירָא לְהוּ דִּכְיָון שֶׁאָסוּר בַּאֲכִילָה מִן הַתּוֹרָה, חַיָּב בְּבִעוּר גַּם כֵּן מִן הַתּוֹרָה, וּמִמֵּילָא אִם עָבַר וְלֹא בִּעֲרוֹ, גַּם לְאַחַר הַפֶּסַח אָסוּר בַּהֲנָאָה, (ח) וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה יֵשׁ לְהָקֵל כְּדַעָה הָרִאשׁוֹנָה. וְכָל זֶה בְּתַבְשִׁיל שֶׁקִּבֵּל טַעַם הֶחָמֵץ עַצְמוֹ, (ט) אֲבָל תַּבְשִׁיל שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל קֹדֶם הַפֶּסַח בְּקֵדְרָה שֶׁבִּשֵּׁל בָּהּ חָמֵץ בּוֹ בַּיּוֹם, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בַּתַּבְשִׁיל שִׁשִּׁים כְּנֶגֶד חָמֵץ שֶׁנִּפְלַט לְתוֹכוֹ מִן הַקְּדֵרָה, מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ עַד אַחַר הַפֶּסַח [וְיִזָּהֵר לְהַצְנִיעוֹ בְּחֶדֶר שֶׁאֵינוֹ רָגִיל לֵילֵךְ לְשָׁם כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בְּסִימָן תנ"א (ס"א)], (י) וְרַק בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יְהֵיֶה כָּבוּשׁ בְּתוֹךְ הַפֶּסַח בִּכְלֵי חָמֵץ, דְּהַיְנוּ שֶׁהוּרַק לִכְלֵי פֶּסַח. וְאִם נִתְבַּשֵּׁל אוֹ נִכְבַּשׁ לְכַתְּחִלָּה בְּתוֹךְ הַפֶּסַח בִּכְלֵי חָמֵץ, אֲפִלּוּ אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, צָרִיךְ לְבַעֵר [חַיֵּי אָדָם (כלל קכד סכ"ז)]: (ב) **עוֹבְרִים עָלָיו וְכוּ'.** אֲבָל חָמֵץ נָקֵשָׁה (יא) אֵינוֹ

בֵּאוּר הַלָּכָה

אַבְרָהָם, וְתֵכֶף דִּבְרֵיהֶם הוּא כְּמַעֲט אָחַד דְּאֵין צָרִיךְ לְבַעֵר וּלְהַסְּפִיד הַמַּשְׁכּוֹן בְּיָדִים וּלְהַסְּפִיד חוֹבוֹ, וּמוּטָב לוֹ לְהַמְתִּין עַד שֶׁיִּגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁקִּבֵּל לוֹ הֶעָכּוּ"ם וְשָׁמָּא יְשַׁלֵּם לוֹ חוֹבוֹ וְיִפְדֶּה מַשְׁכּוֹנוֹ, וְאִם יִרְאֶה אִז שֶׁפְּעָלוֹ מְעַט יִכְלֶה הַזְּמַן וְהוּא אֵינוֹ פּוֹדֶה, יָכוֹל אָז לְמַחֵל לוֹ חוֹבוֹ וְלוֹמַר הֲרֵינִי כְּאִלּוּ הִתְקַבַּלְתִּי וְדָמֵי כְּמוֹ שֶׁפָּרַע הֶעָכּוּ"ם, וְאַגְּלַאי מִלְּתָא שֶׁהַמַּשְׁכּוֹן הָיָה שֶׁל עָכּוּ"ם וְלֹא עָבַר בְּבַל יֵרָאֶה. אַךְ אִפְשָׁר דְּיֵשׁ לְחוּשׁ שֶׁמָּא יִשְׁכַּח לַעֲשׂוֹת תַּקָּנָה זוֹ קֹדֶם שֶׁהַגִּיעַ הַזְּמַן וְיָבוֹא לִידֵי בַּל יֵרָאֶה, אֶלָּא דְּבָאמֶת יֵשׁ לַעֲשׂוֹת תַּקָּנָה זוֹ בְּעֶרֶב פֶּסַח וְדַהֲיְנוּ שֶׁיִּמְחֹל אֶת הַחוֹב בְּתוֹךְ בֵּית דִּין אוֹ בִּפְנֵי עֵדִים שֶׁלֹּא בִּפְנֵי הֶעָכּוּ"ם דְּגַם כֵּן הֲרֵי מְחִילָה, וּמִמֵּילָא אֵין הַמַּשְׁכּוֹן שֶׁלּוֹ, וְאִם כֵּן אַף כְּשֶׁיַּגִּיעַ הַזְּמַן וְלֹא פָּדָאוֹ לֹא עָבַר עַל בַּל יֵרָאֶה, וְהַמַּשְׁכּוֹן יִשְׁאַר תַּחַת יָדוֹ, כֵּן נִרְאֶה לִי בְּכַוָּנַת יַד אֶפְרַיִם], וּבְאֹפֶן זֶה יִהְיֶה גַּם הֶחָמֵץ מֻתָּר לוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח, אֶלָּא דְּאִפְשָׁר דְּהֲוֵי כְּהַעֲרָמָה וּכְהַהִיא דְּסִימָן תמ"ח סָעִיף ה' עַיֵּן שָׁם:

* **אֲבָל אִם לֹא אָמַר לֵיהּ.** עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט) דְּלִפְי דַּעַת הַמְחַבֵּר הוּא הַדִּין בְּקֹדֶם הַפֶּסַח בְּעֵינוֹ מַעֲכָשָׁו, וְדַיְקָנוּ זֶה (משנ"ב סק"ד)

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (יד) אַחֲרוֹנִים. **וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ה) **שְׁמְצַדֵּד דְּאִם בִּשֵּׁל קֹדֶם פֶּסַח וְלֹא בִּעֲרוֹ וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח דְּמֻתָּר, וְקַלָּא בָּזֶה מֵחָמֵץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל דְּלֹא מְהַנֵּי בְּטוּל לְהַתִּיר,** א]**וְהַחֹק יַעֲקֹב** (סק"ו) **מַאן דָּזֶה:** (טו) וְאַף עַל פִּי שֶׁעָכְשָׁו עֲדַיִן אֵינוֹ מִבְרַר אִם יִשְׁאַר שֶׁלּוֹ, מֵהֲנֵי הַמְּכִירָה כְּמִבְּאָר בְּסוֹגְיָין: (מז) מִדְּכָתַב אֲפִלּוּ הִגִּיעַ זְמַן אַחַר הַפֶּסַח, מַשְׁמַע דְּהוּא הַדִּין קֹדֶם פֶּסַח, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אבל): (יז) הָרַאֲב"ד (חמץ ומצה פ"ד ה"ח) וְהָרַן (ט. ד"ה מתניתין) וְהָרא"ש (פ"ב סי' י) וְהָרִיטְבָ"א (ל: ד"ה מתניתין): (יח) וּכְדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁהִסְכִּימוּ לְעֵיל לְדַעַת הַמְחַבֵּר. וְכָתַבְנוּ בְּלָשׁוֹן אָפְשָׁר דְּלֹא בְּרִירָא כָּלֵי הַאי מִשּׁוּם סְבָרַת הַגְּרַ"ז (ס"ד), וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אבל): (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד)

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"י) כתב: לפיכך חייב הישראל לבער זה החמץ בערב פסח כחמץ שלו ממש. ומשמע שסובר כהחק יעקב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמב

(ג) הַמּוּרְיָס וְכוּתָח הַבָּבְלִי (ב) וְשֶׁכָּר הַמָּדִי (ג) [ג] (ד) וְכֹל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תַּעֲרֹבֶת חָמֵץ (ה) וְאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה, (ד) מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח, [ב]כְּגוֹן עֲרֵבַת הָעַבְדָנִין שֶׁנָּתַן לְתוֹכוֹ קֶמַח וְעוֹרוֹת, אֲפִלּוּ נָתַן שָׁעָה אַחַת קֹדֶם זְמַן הַבְעוּר (ו) הֲרֵי זֶה מֻתָּר לְקַיְּמוֹ, וְאִם לֹא נָתַן הָעוֹרוֹת וְנָתַן הַקֶּמַח קֹדֶם שְׁלֹשָׁה יָמִים לִשְׁעַת הַבְעוּר, מֻתָּר לְקַיְּמוֹ שֶׁהֲרֵי נִפְסַד וְהִבְאִישׁ, תּוֹךְ שְׁלֹשָׁה יָמִים, (ז) חַיָּב לְבַעֵר. [ג]וְכֵן הַקִּילּוּר

ב בְּרַיְיתָא שָׁם דַּף מ״ב (ע״ב) וּכְרַבִּי נָתָן. ג תּוֹסָפְתָּא (פ״ג ה״ב) קְתָנֵי הָרִי״ף שָׁם (י״ד) וְטוּר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח״כ קכ״ו) וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ד׳ (ה״י).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יִשָּׁרֵף (מח:) וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּחִדּוּשֵׁי אֶבֶן הָעֵזֶר (מב.) וּבְסֵפֶר מְקוֹר חַיִּים (בי׳אורים סק״א) וּבִשּׁוּ״ת פְּתַר חֲבִיבָה (סי׳ יב) וּבְשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן ל׳ לְהַצְמִיד דִּבְרֵי הַמְּגַן אַבְרָהָם עַל מְכוֹנָם. וְכָתַב בְּשׁוּ״ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ (או״ח) סִימָן ט״ו בְּאֶחָד שֶׁשָּׁכַח לִבְעֹר בְּלֵילוֹת צוּקָר מֻחֱפֶּה שֶׁקָּדִים וְעָנִיס וּשְׂאֹר מִינֵי גְּרָעִינִין וְנִזְכַּר תּוֹךְ הַפֶּסַח, וְכָתַב שֶׁשְּׁאֵל לְהָאֻמָּנִים וְאוֹמְרִים שֶׁמְּבַשְּׁלִין הַצּוּקָר בְּמַיִם וּמְחַפִּים אוֹתָם בְּצוּקָר וְצָרִיךְ קֶמַח לָזֶה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְחַפּוֹתָן בְּלֹא הֶכֵי, וְאִם כֵּן הֲרֵי מֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם וְאֵינוֹ אֶלָּא חָמֵץ נָקֵשֶׁה, וְהִסְכִּימָה דַּעְתּוֹ דְּחָמֵץ נָקֵשֶׁה מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ עַיֵּן שָׁם. וּלְדִידִי צָרִיךְ עִיּוּן, שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר שֶׁהַקֶּמַח נִתְחַמֵּץ קֹדֶם שֶׁנִּמּוֹחַ הַצּוּקָר, וְהַמַּיִם גּוֹרְמִים חִמּוּץ לְהַקֶּמַח מִבְּלִי הֱיוֹת שָׁם עֲרוּב מְלֻחְלָחִיּוּת הַצּוּקָר, וְאִם נִתְבַּשֵּׁל כְּבָר הַצּוּקָר בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ נוֹתְנִין הַקֶּמַח לְשָׁם לְכַאוֹרָה יֵשׁ לוֹמַר דְּדָמֵי לְיַיִן צְמוּקִים הַמְבֹאָר בְּסִימָן תס״ב (מג״א סק״י), אַךְ הֶחְכָּם צְבִי (סי׳ קמ) חוֹלֵק גַּם שָׁם וּסְבִירָא לֵיהּ דְּלֹאו מֵי פֵּרוֹת הוּא עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן עוֹד בְּסִימָן תס״ב מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם (סק״י) בְּעִנְיַן מֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם אִי הָוֵי נָקֵשֶׁה. וְגַם דַּעַת הָאַחֲרוֹנִים דְּנָקֵשֶׁה חַיָּב לְבַעֲרוֹ מִדְּרַבָּנָן, וְאִם כֵּן כְּשֶׁנִּזְקַר תּוֹךְ הַפֶּסַח צָרִיךְ לְבַעֵר בְּפֶסַח, וְאִם כֵּן אֵין לְהַתִּיר בָּזֶה לְהַשְׁהוֹתוֹ. וְאִם דֶּרֶךְ עוֹשֵׂי הַמְּלָאכָה שֶׁאֵין נוֹתְנִים הַקֶּמַח עַד שֶׁהַמַּיִם רוֹתְחִין הַיטֵב אֲפִלּוּ לְהָקֵל מְשׁוּם חֲלִיטָה, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּבֵאוּר הַיטֵב תנ״ד סְעִיף קָטָן ג׳. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַחַכְ יַעֲקֹב (סק״ד) דְּאֵין בְּפֶלְיטַת כֵּלִים מִשּׁוּם אִסּוּר שְׁהִיָּה בְּפֶסַח, עַיֵּן בְּהַר הַכַּרְמֶל סִימָן י״ד דְּמַרְקַחַת אוֹ שֶׁמֶן הָעוֹמְדִים בְּקֵדֵרוֹת חָמֵץ מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָם עַיֵּן שָׁם: **[ג] וְכֹל פֵּיוֹצֵא.** עַיֵּן בְּאֹר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ סִימָן כ׳ שֶׁכָּתַב שֶׁיֵּשׁ שָׁרְשׁ הַנַּעֲשָׂה מִמַּאֲכָל אָסוּר דְּבָר תּוֹרָה, דְּאַף שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעַם הַמַּאֲכָל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁנִּקְרָא שֹׁרֶשׁ שֶׁל הַמַּאֲכָל לַעֲשׂוֹת הַיַּיִן שָׁרְשׁ, הֲרֵי לֵיהּ כְּפֵרוֹת חֲמוּצִים מֵאִי שֶׁאֵין רְאוּיִים לֶאֱכִילָה כְּשֶׁהֵם חַיִּים וְנֶאֱכָלִין עַל יְדֵי בִּשּׁוּל בְּמַיִם אוֹ עִם דָּבָשׁ וְצוֹקָר, דְּאַף שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעַם עַל יְדֵי בִּשּׁוּל וְטִגּוּן, בְּמִלֵּיתֵיהּ קָיְימִי כוּ׳ עַיֵּן שָׁם, וּבְכָּנֵי יְהוֹשֻׁעַ בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן לְקִדּוּשִׁין בְּעִנְיַן חָדָשׁ שֶׁהֲאֲרִיךְ בָּזֶה, וּבְשׁוּ״ת שְׁב יַעֲקֹב חֵלֶק א׳ סִימָן ס״א. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת בֵּית אֶפְרַיִם סִימָן מ״ח תְּשׁוּבָה לְהַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב יוֹשׁ״ע זַ״ל בַּעַל הַמְחַבֵּר מְגִנֵּי שְׁלֹמֹה שֶׁכָּתַב לְהַחֲזִיק בְּמִנְהָג

בֵּאוּר הֲלָכָה

מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר שֶׁכָּתַב אֲפִלּוּ, וְכֵמוֹ שֶׁדִּיְקוּ מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף שְׁקָדִם לָזֶה, וְעוֹד מוּכָח כֵּן לְפִי דַּעַת הָרַב הַמַּגִּיד אַלְבָּא דְּהָרַמְבַּ״ם (חמץ ומצה פ״ד ה״ח) דְּמַתְנִיתִין בְּפֶרֶק כָּל שָׁעָה (ל:) זַכַּאי סוֹתֶיהָ אֵירֵי בְּקֹדֶם הַפֶּסַח, וְאִם כֵּן כִּי מוּקְמִינַן מַתְנִיתִין בִּדְאָמַר לַהּ מַעֲכְשָׁו גַּם אַסֵּיפָא דְּצוּ״ם שָׁלְוָה מִיִּשְׂרָאֵל קַאֵי, וְגַם שָׁם דַּוְקָא בִּדְאָמַר מַעֲכְשָׁו וְאִי לָאו הָכִי לֹא קָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְכֵן מוּכָח עוֹד מֵהֲהִיא בְּרַיְיתָא שָׁם בְּמֵי פֵרוֹת דְּבַשׁ״ס (לא:) בְּצַעֲוּ״ם שֶׁהֶרְהִין פֵּת פּוּרְנֵי אֲצֶל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינוֹ עוֹבֵר, וְאִם אָמַר לַהּ הַנַּעֲתִיךְ עוֹבֵר, וּמוּכָח לַהּ בְּרִישָׁא דְּלֹא אָמַר לַהּ מַעֲכְשָׁו, וּלְהָרַמְבַּ״ם בְּוַדַּאי אַלְפְנֵי פֶּסַח קָאֵי לְפִי דִּבְרֵי הָרַב הַמַּגִּיד, אֶלָּא דְּגַם בָּזֶה אִי לֹא אָמַר לַהּ מַעֲכְשָׁו קָנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִשּׁוּם דְּהָוֵי אַסֵּיפָא וְלֹא סְבִירָא לַהּ כְּסִבְרַת הָרַאֲבַ״ד (שם) דְּאֵין אַסֵּיפָא לְעַצּוּ״ם. [א]וְרָאִיתִי לְאֶחָד מִן הָאַחֲרוֹנִים [הַגְּרָ״ז סָעִיף י״ג] שֶׁכָּתַב בְּהַהוּא מִזֶּה, וּמוּכָח שָׁם בִּדְבָרָיו דְּסְבִירָא לַהּ דְּעַל כָּרְחָךְ לֹא פְּלִיגִי אִידָךְ פּוֹסְקִים אַסִּבְרַת רַאֲבַ״ד אֶלָּא בְּרֵישָׁא שֶׁהִשְׁכִּין יִשְׂרָאֵל בְּיַד עַצּוּ״ם, וּמִטַּעַם דְּאַף עַל גַּב דְּבִדְעֵינִי עַצּוּ״ם אֵינוֹ נוֹהֵג אַסִּמַכְתָּא מִכָּל מָקוֹם אִי אִפְשָׁר לְחַיֵּב הַיִּשְׂרָאֵל וּלְהַחְלִיט מַשְׁכּוֹנוֹ בְּיַד נָכְרִי כֵּיוָן דְּבִדְעֵינוּ הָוֵי אַסִּמַכְתָּא, וְכִדְאָמְרִינַן בָּעֶלְמָא יִשְׂרָאֵל וַעֲכּוּ״ם שֶׁבָּאִים לְדִין אִם אַתָּה יָכוֹל לְזַכּוֹתוֹ בְּדִינֵי יִשְׂרָאֵל זַכּוֹתוֹ, וְאֶלָּא מֵה שְׁאֵין כֵּן בַּסִּיפָא שֶׁהִשְׁכִּין הַצַּעֲוּ״ם בְּיַד יִשְׂרָאֵל, וּבְדִינֵיהֶם נָחְלַט כְּשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן וְלֹא פְּדָאוֹ, הֲתָם הַסִּבְרָא לְהֶפֶךְ וּבְוַדַּאי בְּתַר דִּינֵיהֶם אָזְלִינַן לְהַצְמִיד הַמַּשְׁכּוֹן בְּיַד יִשְׂרָאֵל, וְכִדְאָמְרִינַן אִם אִי אַתָּה יָכוֹל לְזַכּוֹתוֹ בְּדִינֵנוּ וְכוּ׳, וְאִם כֵּן בָּזֶה לְכַלֵּי עָלְמָא אֲפִלּוּ לֹא אָמַר לַהּ מַעֲכְשָׁו אִם הִגִּיעַ הַזְּמַן קֹדֶם פֶּסַח נָחְלַט בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְעוֹבֵר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ דְּתְלוּי בְּפֶלְוְגְתָּא הַנַּ״ל וְכְמוֹ שֶׁהוֹכַחְנוּ מִמָּגֵן אַבְרָהָם וְהַגְּרָ״א בְּדַעַת הַמְחַבֵּר, וּמִשּׁוּם דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּהָנֵי דִּפְלִיגִי אַרַאֲבַ״ד, שֶׁטַּעֲמָיהוּ דְּאֵין סִבְרָא לְחַלֵּק בָּזֶה בֵּין עַצּוּ״ם לְיִשְׂרָאֵל, דְּטַעֲמָא דְּאַסִּמַכְתָּא לֹא קָנְיָא הוּא מִשּׁוּם דְּסָמִיךְ דַּעְתּוֹ שֶׁלֹּא יֵאָרַע כֵּן וּלְהָכִי לֹא גָּמַר וּמָקָנֵי [וּכְמוֹ שֶׁהִקְשָׁה בָּאֻמֶּת הַגָּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר בְּסִבְרָא זוֹ אַדַּעַת הָרַאֲבַ״ד], וּלְפִי זֶה אֵין נַפְקָא מִנַּהּ בֵּין לָזֶה יִשְׂרָאֵל עַל מַשְׁכּוֹנוֹ לְבֵין לָזֶה עַצּוּ״ם עַל מַשְׁכּוֹנוֹ, וּבְתַרְוַיְיהוּ לֹא

בְּאֹר הַיטֵב

בְּשָׁאֵינוֹ מִינוֹ דְּאֵינוֹ בָּטֵל מִדְּאוֹרַיְיתָא בְּרֵבָּה, אֲבָל מִין בְּמִינוֹ דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא בְּרֵבָּה בָּטֵל וּמַתַּר לְאָכְלוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמַּתִּיר לְהַשְׁהוֹתוֹ מִדְּאוֹרַיְיתָא, אַךְ מִדְּרַבָּנָן אָסוּר לְהַשְׁהוֹתוֹ (דְּלְמָא) [יָבֹא] לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ בְּפֶסַח, וְצָרִיךְ לְבַעֵר. מִכָּל מָקוֹם אִם עָבַר וְשָׁהָה מַתַּר לְאַחַר הַפֶּסַח, כֵּיוָן דְּלֹא עָבַר עַל בַּל יֵרָאֶה, כְּמִבֹּאר לְקַמָּן סִימָן תמ״ז (וחס״ו) [וחס״ר] עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵי הָאַחֲרוֹנִים (תמ״ז מג״א ס״ק מב וחס״ו מג״א סק״ב). וְכֵן הַיכָא דְּאִיכָּא שִׁשִּׁים אַף מִין בְּשָׁאֵינוֹ מִינוֹ דְּיֵנָא הָכִי. וּמִשּׁוּם פְּלִיטַת כֵּלִים דְּהַיְינוּ שְׁנִּתְבַּשֵּׁל בִּכְלִי חָמֵץ בֶּן יוֹמוֹ, אֵין צָרִיךְ בִּעוּר וּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹתוֹ, דִּבְפְלִיטַת כֵּלִים לֹא מִקְרֵי רַק אִסּוּר מַשֶּׁהוּ וְנִתְבַּשֵּׁל קֹדֶם הַפֶּסַח. וְהַיכָא דְּלֵיכָּא שׁוּם מַפְשׁוּת חָמֵץ רַק טַעַם חָמֵץ בְּלִבְדּוֹ, אָסוּר לְהַשְׁהוֹתוֹ מִדְּרַבָּנָן [וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר טַעַם כְּעִקָּר דְּאוֹרַיְיתָא, הַיְינוּ לַאֲכִילָה לְפִּיכָּךְ מִמִּשְׁרַת, וְלֹא לַעֲבֹר בְּכָל יֵרָאֶה. חק יַעֲקֹב (סק״א)], וְצָרִיךְ בִּעוּר בִּנְמְצָא תּוֹךְ פֶּסַח, אֲבָל אִם עָבַר וְשָׁהָה אֵין לֶאֱסֹר. וְכֵן הַדִּין בְּכָל הָנֵי שֶׁמַּתִּירִין מִדְּאוֹרַיְיתָא לְהַשְׁהוֹתָהּ רַק מִדְּרַבָּנָן נָאֲסַר לְהַשְׁהוֹתָהּ לְכַתְּחִלָּה, וְיִשְׁרֹף תּוֹךְ הַפֶּסַח מִדְּרַבָּנָן, אִם עָבַר וְשָׁהָה מַתַּר כְּמֹבְאָר לְקַמָּן סִימָן תמ״ז (שם). וְהָעוֹלַת שָׁבַת (סק״א) כָּתַב בְּטַעְמוֹ וְלֹא מִמַּשּׁוֹ דְּעוֹבֵר עַל בַּל יֵרָאֶה. וּבְפְלִיטַת כֵּלִים שֶׁאִסּוּר לְהַשְׁהוֹתָם לְכַתְּחִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְהַחַק יַעֲקֹב (שם) חוֹלֵק עָלָיו וּפָסַק כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי. וְחָמֵץ נָקֵשֶׁה עַיֵּן סִימָן תמ״ז סְעִיף י״ב בְּדִינוֹ. וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט) פִּלְפּוּל אָרֹךְ, וּבְקִצּוּר חָדָשׁ: **(ב) וְשֶׁכָּר הַמָּדִי.** הֲרֵב בַּעַל מִשְׁאַת בִּנְיָמִין סִימָן נ״ח וְהָרַב בַּעַל שַׁעַר אֶפְרַיִם חֵלֶק אוֹרַח חַיִּים סִימָן (י״ב) וּבְסֵפֶר חק יַעֲקֹב (סק״ד) סִימָן זֶה כָּלֵם שְׁוִים לְטוֹבָה דְּכֵיוָן שֶׁרָף הַנַּעֲשָׂה מִשְּׁעוֹרִים שְׁרוּיִים בְּמַיִם דְּחֵיָב בְּבַל יֵרָאֶה, וְכֵן דַּעַת רֹב הָאַחֲרוֹנִים דְּלֹא כְּתִשְׁוּבַת יַד אֱלִיָּהוּ סִימָן (כ״ו) (נ״ר) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט): **(ד) מֻתָּר לְקַיְּמוֹ בְּפֶסַח.** וְלֹא גְּזְרִינַן דִּילְמָא אָתֵי לְמֵיכַל, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּמֵּר עָלָיו מִשּׁוּם בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, וְרַק מִדְּרַבָּנָן צָרִיךְ לְבַעֲרוֹ. וְנַקְשֶׁה מִקְּרֵי דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָמֵץ גְּמוּר, כְּמוֹ אוֹתָן שֶׁהַסּוֹפְרִים מְדַבְּקִין בּוֹ נְיָרוֹתֵיהֶם שֶׁעוֹשִׂין מִקֶּמַח וּמַיִם, אוֹ עִסָּה שֶׁלֹּא נִמְצָא בָּהּ עֲדַיִן שׁוּם סָדָק רַק שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנֶיהָ, (יב) אוֹ שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה רַק (יג) קְצָת [וְדַוְקָא שֶׁמְּעוֹלָם לֹא (יד) הָיָה רָאוּי לֶאֱכִילָה, אֲבָל אִם נִתְקַלְקֵל בָּעֵינַן עַד שֶׁיִּפְסֹל מִלֶּאֱכֹל לְכֶלֶב וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ב׳]. וְאִם עָבַר עָלָיו וְלֹא בִּעֲרוֹ עַיֵּן לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן תמ״ז (סי״ב): **(ג) הַמּוּרְיָס.** מִין מַאֲכָל (טו) הַנַּעֲשֶׂה מִשֶּׁמֶן דָּגִים עִם קֶמַח קָלוּי מְעַט וּמַיִם. וְכֻתָּח נַעֲשֶׂה מִמֶּלַח וּמֵי חָלָב וּמִתְעָרֵב בְּתוֹכוֹ גַּם פֵּרוּרֵי פַּת. וְשֶׁכָּר הַמָּדִי נוֹתְנִין בּוֹ שְׁעוֹרִין וּמַיִם לְהַחְמִיצוֹ: **(ד) וְכֹל פֵּיוֹצֵא בְּאִלּוּ וְכוּ׳.** כְּגוֹן חֹמֶץ הָאֲדוֹמִי וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים דְּקָקְשִׁיב בַּמִּשְׁנָה דַּף (מ״ג) [מ״ב] (ע״א) שֵׁשׁ בָּהֶם תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ. וְיֵין שָׂרָף הַנַּעֲשָׂה מֵחֲמִשָּׁה מִינֵי דָּגָן, הַסְּכִימוּ (טו) הָאַחֲרוֹנִים דְּהָוֵי חָמֵץ גָּמוּר וְגָרַע מִתַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ, וְעַיֵּן בְּחק יַעֲקֹב (סק״ד) וּבְמָקוֹר חַיִּים (חידושים סק״ב) דְּהוּא הַדִּין אִם נַעֲשָׂה מִשְּׁמָרֵי שֵׂכָר, וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״ב) דְּהוּא הַדִּין אִם נַעֲשָׂה מִשְּׁמָרֵי שֵׂכָר, וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״א ד״ה ומש״כ הטו״ש שכר): **(ה) וְאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה.** וְלֹא גְּזְרִינַן דִּילְמָא אָתֵי לְמֵיכַל, (יז) כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן חָמֵץ נָקֵשֶׁה דְּרָאוּי לֶאֱכִילָה קְצָת אָסוּר לְהַשְׁהוֹתָהּ: **(ו) הֲרֵי זֶה מֻתָּר לְקַיְּמוֹ.** שֶׁהָעוֹרוֹת גּוֹרְמִין שֶׁמַּסְרִיחַ מִיָּד: **(ז) חַיָּב לְבַעֵר.** דַּעֲדַיִן רָאוּי לֶאֱכִילָה הוּא כְּשֶׁמַּגִּיעַ זְמַן הַפֶּסַח, וְכֵיוָן שֶׁנִּתְחַיֵּב

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עוֹבֵר עָלָיו מִשּׁוּם בַּל יֵרָאֶה וּבַל יִמָּצֵא, וְרַק מִדְּרַבָּנָן צָרִיךְ לְבַעֲרוֹ. וְנַקְשֶׁה מִקְּרֵי דָּבָר שֶׁאֵינוֹ חָמֵץ גָּמוּר, כְּמוֹ אוֹתָן שֶׁהַסּוֹפְרִים מְדַבְּקִין בּוֹ נְיָרוֹתֵיהֶם שֶׁעוֹשִׂין מִקֶּמַח וּמַיִם, אוֹ עִסָּה שֶׁלֹּא נִמְצָא בָּהּ עֲדַיִן שׁוּם סָדָק רַק שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנֶיהָ, (יב) אוֹ שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה רַק (יג) קְצָת [וְדַוְקָא שֶׁמְּעוֹלָם לֹא (יד) הָיָה רָאוּי לֶאֱכִילָה, אֲבָל אִם נִתְקַלְקֵל בָּעֵינַן עַד שֶׁיִּפְסֹל מִלֶּאֱכֹל לְכֶלֶב וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ב׳]. וְאִם עָבַר עָלָיו וְלֹא בִּעֲרוֹ עַיֵּן לְקַמָּן בְּסוֹף סִימָן תמ״ז (סי״ב): **(ג) הַמּוּרְיָס.** מִין מַאֲכָל (טו) הַנַּעֲשֶׂה מִשֶּׁמֶן דָּגִים עִם קֶמַח קָלוּי מְעַט וּמַיִם. וְכֻתָּח נַעֲשֶׂה מִמֶּלַח וּמֵי חָלָב וּמִתְעָרֵב בְּתוֹכוֹ גַּם פֵּרוּרֵי פַּת. וְשֶׁכָּר הַמָּדִי נוֹתְנִין בּוֹ שְׁעוֹרִין וּמַיִם לְהַחְמִיצוֹ: **(ד) וְכֹל פֵּיוֹצֵא בְּאִלּוּ וְכוּ׳.** כְּגוֹן חֹמֶץ הָאֲדוֹמִי וּשְׁאָרֵי דְּבָרִים דְּקָקְשִׁיב בַּמִּשְׁנָה דַּף (מ״ג) [מ״ב] (ע״א) שֵׁשׁ בָּהֶם תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ. וְיֵין שָׂרָף הַנַּעֲשָׂה מֵחֲמִשָּׁה מִינֵי דָּגָן, הַסְּכִימוּ (טו) הָאַחֲרוֹנִים דְּהָוֵי חָמֵץ גָּמוּר וְגָרַע מִתַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ, וְעַיֵּן בְּחק יַעֲקֹב (סק״ד) וּבְמָקוֹר חַיִּים (חידושים סק״ב) דְּהוּא הַדִּין אִם נַעֲשָׂה מִשְּׁמָרֵי שֵׂכָר, וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגַדִּים (מש״ז סק״א ד״ה ומש״כ הטו״ש שכר): **(ה) וְאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה.** וְלֹא גְּזְרִינַן דִּילְמָא אָתֵי לְמֵיכַל, (יז) כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה כְּלָל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן חָמֵץ נָקֵשֶׁה דְּרָאוּי לֶאֱכִילָה קְצָת אָסוּר לְהַשְׁהוֹתָהּ: **(ו) הֲרֵי זֶה מֻתָּר לְקַיְּמוֹ.** שֶׁהָעוֹרוֹת גּוֹרְמִין שֶׁמַּסְרִיחַ מִיָּד: **(ז) חַיָּב לְבַעֵר.** דַּעֲדַיִן רָאוּי לֶאֱכִילָה הוּא כְּשֶׁמַּגִּיעַ זְמַן הַפֶּסַח, וְכֵיוָן שֶׁנִּתְחַיֵּב

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם רַשָּׁ״י (מג. ד״ה מאן) וְרַ״ן (יג. ד״ה אלו), וְעַיֵּן שָׁם בְּרַשָּׁ״י דְּתִכְשִׁטֵי נָשִׁים מִקְרֵי נָקֵשֶׁה מִטַּעַם שְׁאֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה: **(יג)** דְּאִי אֵינוֹ רָאוּי לֶאֱכִילָה כְּלָל, אֵינָנּוּ בְּכְלַל נָקֵשֶׁה דְּאָסְרוּ לְהַשְׁהוֹתוֹ מִשּׁוּם דִּילְמָא אָתֵי לְמֵיכַל זֶה מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **(יד)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם), וְעַיֵּן בְּסָעִיף ב׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה (סק״ט)

(טו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ב׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ג׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ד׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ה׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ו׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ז׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ח׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ט׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ט״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ט״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף י״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף כ״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ל״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף מ״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף נ״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ס״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ע״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף פ״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף צ״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי׳ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״א וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ח וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף קי״ט וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כ וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כא וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כב וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כג וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כד וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כה וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כו וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כז וְהַגְּרָ״א בְּסָעִיף ק״כח וְהַגְּרָ״א בְּסָ

וְהָרְטָיָה וְהָאַסְפְּלָנִית וְהַתְּרִיאָק"ה שָׁנָתַן לְתוֹכָן חָמֵץ, (ח) מֻתָּר לְקַיְּמָן בְּפֶסַח, שֶׁהֲרֵי נִפְסַד צוּרַת הֶחָמֵץ: ב [ד]הַפַּת עַצְמָהּ (ה) (ט) שֶׁעִפְּשָׁה [ה]וְנִפְסְלָה (י) מִלֶּאֱכֹל הַכֶּלֶב, (יא) וּמְלוּגְמָא (יב) שֶׁנִּסְרְחָה, אֵינוֹ חַיָּב לְבַעֵר: ג [ו]בְּגָדִים (יג) שֶׁכִּבְּסוּ אוֹתָם (ו) (יד) בְּחֶלֶב חִטָּה, (טו) וְכֵן נֵרוֹת שֶׁדִּבְּקוּ אוֹתָם בְּחֶמֶץ, וְכֹל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה, (טז) מֻתָּר לְקַיְּמָן בְּפֶסַח, שֶׁאֵין צוּרַת הֶחָמֵץ עוֹמֶדֶת. הגה: וְלָכֵן מֻתָּר לְדַבֵּק נֵרוֹת בְּחַלּוֹן הָרַמְבַּ"ם (פ"ד הי"א) וְשָׁם.

ד תְּרֵיהֶא שָׁם דף מ"ה (ע"ב).
ה תּוֹסְפְתָּא שָׁם (פ"ג ה"ב) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים.
ו טור בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ם (פ"ד הי"א) וְשָׁם.

בַּאֵר הֵיטֵב

רְאוּי לֶאֱכִילָה כְּלָל. מה שֶׁאֵין כֵּן בְּחָמֵץ נָקְשָׁה דְּאָסוּר לִיהֵנוֹת לְכַתְּחִלָּה, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מֵאֲכַל אָדָם, מִכָּל מָקוֹם רָאוּי לֶאֱכִילָה עַל יְדֵי הַדְּחָק. אַחֲרוֹנִים: ב (ה) שֶׁעִפְּשָׁה. וְאִם נִתְעַפֵּשׁ וְנִסְרַח אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ חַיָּב לְבַעֵר. מַגִּיד מִשְׁנֶה (חמץ ומצה פ"ד הי"א) רַאֲב"ד (שם): ג (ו) בְּחֶלֶב חִטָּה. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לְהַצִּיעַ אוֹתָן הַבְּגָדִים עַל הַשֻּׁלְחָן, דְּחִישִׁינַן שֶׁיִּפְרֹךְ קְצָת מֵהֶן לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל, דְּלִפְעָמִים יֵשׁ בָּהֶם קְצָת מִמְּשׁוּת מִקְּמַח חֲלַב חִטָּה. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לִתֵּן קֶמַח בְּפֶסַח לְתוֹךְ בְּגָדִים הַמְכֻבָּסִים בְּחֶלֶב חִטָּה. וְגַם צְעִיפֵי נָשִׁים הָרְגִילִים לְתַקְּנָן עִם קֶמַח יֵשׁ לְהַסִּירָן בְּשָׁעַת אֲכִילָה, דְּשָׁמָא יִפְרֹךְ קְצָת מֵהֶם לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל, עַד כָּאן. וּבְיָמֵי חָרְפִּי רָאִיתִי גְּאוֹנִים מַחְמִירִים לַעֲשׂוֹת גַּם כֵּן צְעִיפֵי נָשִׁים קֹדֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַתֹּר דִּיֵּין שֶׁרַף מַחֲמַת רָעָה בְּעַלְמָא, וּכְסָפֵר בְּאֵר יַעֲקֹב (טו. ד"ה שאלה) שֶׁהֲאֵרִיךְ לְשָׁא וְלִתֵּן עִם חֲבֵרָיו הַגְּאוֹנִים זַ"ל וְעַיֵּן בְּשו"ת נוֹדַע בִּיהוּדָה מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא (או"ח) סִימָן ס"ד שֶׁנִּרְאֶה מִדְּבָרָיו שֶׁלֹּא רָצָה לְתִקֵּן עַצְמוֹ לְדַבֵּר הֲלָכָה לְהַתִּיר מַחֲמַת טַעַם זֶה וַאֲפִלּוּ בְּצֵרוּף הַתֵּר הַכְּשׁוּל. וְעַיֵּן בְּשו"ת בֵּית אֶפְרַיִם (או"ח סי' לד) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַמְחַבֵּר פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁצִּדֵּד לְהַתִּיר בְּמְכִירַת מֵאלִיץ, דְּמֵאלִיץ חָמֵץ נָקְשָׁה עַיִן שָׁם, וְאִם כֵּן מַה דְּמַשְׁמַע מֵרֹאשׁ דִּבְרֵי הַחוֹכֵם צְבִי דְּעוֹבֵר בְּכָל יְרֵאָה וְגַם דְּאָסוּר מִן הַתּוֹרָה אֵינוֹ מֻכְרָח לְדַעַת כַּמָּה פּוֹסְקִים, דְּנָקְשָׁה מִדְּבָרָיו, וּמִכָּל מָקוֹם שָׁם בְּאֵרְתִּי שֶׁהַכֹּל לְפִי הָעִנְיָן אִם נִתְקַלְקֵל הַרְבֵּה עַד שֶׁאֵין רָאוּי לֶאֱכִילָה כְּלָל אִם לֹא וְכוּ' עַיֵּן שָׁם, וְאִם כֵּן יֵשׁ לוֹמַר דְּהֶחְכָּם צְבִי מְיֵרֵי בְּמֵאלִיץ שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ אֲלָא דְּמִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן רָאוּי לֶאֱכִילָה קְצָת אַחַר שֶׁיִּטְּחָנוּ אוֹתוֹ, אַף מִמַּה שֶׁמְּדַמֶּה לִיהּ לְפֵרוֹת חֲמוּצִים לֹא מַשְׁמַע הָכִי וְצָרִיךְ עִיּוּן:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּבִעוּר אַף אִם לֹא בִּעֲרוֹ וְנִשְׁתַּהֲא עַד תּוֹךְ הַפֶּסַח חַיָּב לְבַעֵר, אַף שֶׁאָז כְּבָר נִתְקַלְקֵל, וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּסָעִיף ב' לְעִנְיַן פַּת שֶׁעִפְּשָׁה: (ח) מֻתָּר לְקַיְּמָן בְּפֶסַח. וּלְעִנְיַן אֲכִילָה יִתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסָעִיף ד': ב (ט) שֶׁעִפְּשָׁה וְכוּ'. וַדַּוְקָא שֶׁעִפְּשָׁה (יא) קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ, דְּאִם עִפְּשָׁה אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ אַף שֶׁעִפְּשָׁה כָּל כָּךְ עַד שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְכֶלֶב מִכָּל מָקוֹם חַיָּב לְבַעֵר, (כ) כֵּיוָן שֶׁנִּתְחַיֵּב בָּהּ קֹדֶם שֶׁנִּתְעַפְּשָׁה: (י) מִלֶּאֱכֹל הַכֶּלֶב. דְּאָז אֵינוֹ חַיָּב בְּבִעוּר דְּהָוֵי כְּעָפָר בְּעָלְמָא. אֲבָל אִם לֹא נִפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, אַף שֶׁלְּאָדָם נִתְקַלְקֵל וְאֵינוֹ רָאוּי, מִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן חַיָּב לְבַעֵר כְּחָמֵץ גָּמוּר, (כא) מִפְּנֵי שֶׁרָאוּי לְחַמֵּעַ בָּהּ עִסּוֹת אֲחֵרוֹת: (יא) וּמְלוּגְמָא. הֵינוּ תַּחְבֹּשֶׁת עֲשׂוּיָה מִקֶּמַח וּתְאֵנִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶם שֶׁאָדָם לוֹעֵס וְנוֹתֵן עַל גַּבֵּי הַמַּכָּה: (יב) שֶׁנִּסְרְחָה. וְהֵינוּ נַמִי (כב) דַּוְקָא שֶׁנִּסְרְחָה מֵאֲכִילַת כֶּלֶב כְּמוֹ בַּפַּת הַנַּ"ל. וְאִם הֶחְמִיצָה וּלְבַסּוֹף נִסְרְחָה, (כג) אֵינוֹ מֻתָּר לְקַיְּמָהּ אֶלָּא כְּשֶׁנִּסְרְחָה (כד) קֹדֶם פֶּסַח כַּנַּ"ל גַּבֵּי פַּת, וְאִם (כה) נִסְרְחָה קֹדֶם שֶׁהֶחְמִיצָה, אֲפִלּוּ בְּפֶסַח שָׁרֵי, דְּכֵיוָן שֶׁנִּפְסְדָה קֹדֶם שֶׁנִּתְחַמְּצָה הָוֵי לֵיהּ כְּפַת שֶׁנִּתְעַפְּשָׁה קֹדֶם זְמַן אִסּוּרוֹ: ג (יג) שֶׁכִּבְּסוּ אוֹתָן וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (טו) סָמוּךְ לְפֶסַח: (יד) בְּחֶלֶב חִטָּה. הֵינוּ אֲפִלּוּ (כו) אִם נִרְאֶה עֲלֵיהֶן קְצָת מִמְּשׁוּת הֶחָמֵץ: (טו) וְכֵן נֵרוֹת וְכוּ'. הֵינוּ גַּם כֵּן אֲפִלּוּ אִם מִמְּשׁוּת הֶחָמֵץ נִרְאֶה קְצָת מִבַּחוּץ, וְהַטַּעַם בְּכָל אֵלֶּה מִפְּנֵי שֶׁכְּבָר נִפְסְדָה צוּרָתוֹ וּכְמוֹ שֶׁמְּפָרֵשׁ: (טז) מֻתָּר לְקַיְּמָן. מִכָּל מָקוֹם אָסוּר (כז) לְהַצִּיעַ בְּגָדִים הַמְכֻבָּסִים בְּחֶלֶב חִטָּה עַל הַשֻּׁלְחָן, דְּלִפְעָמִים נִמְצָא עֲלֵיהֶן קְצָת מִמְּשׁוּת מֵהֶחָמֵץ וְיֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא יִפְרֹךְ קְצָת מֵהֶן לְתוֹךְ הַמַּאֲכָל, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לְהַנִּיחַ בְּתוֹכָן קֶמַח שֶׁל פֶּסַח. וּצְעִיפֵי נָשִׁים הָרְגִילִין לְתַקְּנָן עִם קֶמַח עַד שֶׁנַּעֲשִׂין (כט) עָבִין קְצָת שֶׁדָּרֵךְ לְפָרֵךְ מֵהֶן, אֵין לְלָבְשָׁן בְּשָׁעַת אֲכִילָה. (ו) וְהַמְדַקְדְּקִים נוֹהֲגִים שֶׁלֹּא לְכַבֵּס בְּגָדִים וּצְעִיפִים

בַּאוּר הֲלָכָה

אִסְקֵי אַדַּעְתַּיְיהוּ שֶׁלֹּא יִפְּדוּ וְלֹא גָּמְרוּ וּמַקְנוּ. וּמֵאי דְּהוֹכִיחַ מִנַּהּ דְּאָמְרִינַן אִם אֵי אַתָּה יָכוֹל וְכוּ' זַבְּחוּ וְאָמַר לוֹ כֵּךְ דִּינָךְ, יֵשׁ לוֹמַר דְּהָאי סָבְרָא לֹא מְהַנֵּי לְאוּקְמֵי בִּרְשׁוּתֵהּ אֶלָּא מִשָּׁעָה שֶׁבָּאוּ לְבֵית דִּין וּבֵית דִּין מְחַלִּיטִים אֶת הַמִּשְׁכּוֹן בִּרְשׁוּתָהּ דְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵין הָכִי נַמֵּי אִם בָּאוּ לְבֵית דִּין וְאוּקְמֵי לְמִשְׁכּוֹנָא בִּידֵהּ לֵית מַאן דְּפָלִיג דְּהוּא שְׁלוּ וְעוֹבֵר עָלָיו, אֲבָל בְּעָנְיָנוּ מֵירֵי בְּסָתְמָא שֶׁכָּלָה הַזְּמַן אֵיזוֹ יָמִים קֹדֶם פֶּסַח וְעַד שֶׁהִסְפִּיקוּ לִשָּׁא וְלִתֵּן בָּזֶה וְלִגְמֹר אֶת הַדָּבָר בֵּינָם אוֹ בְּבֵית דִּין, הִגִּיעוּ יְמֵי הַפֶּסַח, בְּוַדַּאי מַעֲצְמוֹ אֵין נִקְנֶה הַמַּשְׁכּוֹן אֶצְלוֹ מִשָּׁעָה דְּמַעִקָּרָא כֵּיוָן דְּהָוֵי אִסְמַכְתָּא, וְהַשְׁתָּא בְּוַדַּאי לֹא נִיחָא לֵהּ הַאי זְכוּתָא לְזִכּוּת אוֹתוֹ לְפִי דִּינֵיהֶם וְיֵאָסֵר בַּהֲנָאָה וְיִפָּסֵיד חוֹבוֹ, וְכֵן מָצָאתִי בְּפִרְי מְגַדִּים (א"א סק"ו) שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן בְּהָדְיָא כִּדְבָרֵינוּ דִּידִין זֶה תָּלוּי גַּם כֵּן בְּפִלְגְתָּא דְּרַאֲב"ד וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (יט) פּוֹסְקִים: (יט) וְעַיֵּן בִּקְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג) שֶׁכָּתַב שֵׁשׁ לוֹמַר שֶׁהוּא רַק מִדְּרַבָּנָן (וְכִדְמוּת רְאָיָה לַעֲנִיּוּת דְּעַתִּי דְּהָא הַגְּמָרָא (מה:) מְדַמֶּה טַחְאַת אוֹכְלִין לְעִנְיַן בִּעוּר חָמֵץ, דְּאָמַר שָׁם וְנִשְׂרְפָת עִם הַטַּחְאָה וְכוּ', וְכֵן מוּכָח בְּרִי"ף (יג:-יד.) עַיֵּן שָׁם, וּלְעִנְיַן טַחְאַת אוֹכְלִין פְּסַק הָרַמְבַּ"ם בְּהִדְיָא בְּפֶרֶק ב' מִשְּׁחַאַת אֲכָלִין הֲלָכָה י"ח דְּאֲפִלּוּ אִם נִטְחֲאָה מִקֹּדֶם כֵּיוָן שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב פְּקַע הַשְּׁחַאָה מִנַּהּ, וּלְפִי זֶה הָיָה אֶפְשָׁר לוֹמַר דְּאַף מִדְּרַבָּנָן לֵיכָא חִיּוּבָא לְעִנְיַן בְּעוּר, וְזֶה אֶפְשָׁר טַעַם הָרַמְבַּ"ם שֶׁהִשְׁמִיט דִּבְרֵי הַיְרוּשַׁלְמִי (פ"ב ה"ו), דְּסָבַר דְּסוּגְיָא דִּכְרֵיתוּת דַּף כ"א (ע"א) שְׁמַמְּגוּ הוֹצִיא הָרַמְבַּ"ם דִּינוֹ לְעִנְיַן טַחְאָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה שָׁם פְּלִיגָא אַהָא דִּירוּשַׁלְמִי, וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ"א עַל פְּסָחִים (מה: ד"ה תנו) שֶׁכָּתַב שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת הָרְאָ"ה, אֲכָל לְדִינָא בְּוַדַּאי נָקְטִינַן כִּדְבָרֵי שְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים הָרַ"ן (יג: ד"ה תנו רבנן) וְהַמַּגִּיד (חמץ ומצה פ"ד הי"א) וְהַתּוֹסָפוֹת (מה: ד"ה כופת) וְהָרא"ש (פ"ג סי' ג) דַּאֲפִלּוּ אִם חָרְכוּ עַד שֶׁנִּפְסַל מֵאֲכִילַת כֶּלֶב, אִם הוּא לְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ כֵּיוָן שֶׁנִּתְחַיֵּב כְּבָר בְּבִעוּר אָסוּר בַּהֲנָאָה וְחַיָּב לְבַעֵר וְכֵן סְתָם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסָעִיף ט', אֶלָּא שֶׁאֵינוֹ מְבֹאָר אֶסוּר בְּדִבְרֵיהֶם בְּהָדְיָא אִם הוּא מִדְּאוֹרַיְיתָא אוֹ מִדְּרַבָּנָן), וְדַעַת הַגְּרַ"ז (סכ"א) דְּהוּא מִן הַתּוֹרָה עַיֵּן שָׁם: (כ) עַיֵּן בְּמִקּוֹר חַיִּים (חיבורים סק"ד) שֶׁכָּתַב דְּדַוְקָא אִם נִתְעַפְּשָׁה בְּפֶסַח גּוּפָא, אֲבָל קֹדֶם פֶּסַח אַף שֶׁהוּא לְאַחַר שֵׁשׁ מֵאֵי לְקַיְּמָן וּמֻתָּר לֵהָנוֹת לְאַחַר פֶּסַח, א]וְעַיֵּן שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ"ז (שם): (כא) רַ"ן (שם), וּמַשְׁמַע מִמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן א' דְּבוֹר הַמַּתְחִיל וְחָמֵץ נָקְשָׁה וְכוּ' דְּהוּא דְּאוֹרַיְיתָא, וְעַיֵּן בִּקְרִי מְגַדִּים, וּבְאֹפֶן זֶה שֶׁרָאוּי לְחַמֵּעַ עִסּוֹת אֲחֵרוֹת מַשְׁמַע דַּמֻּתָּר הוּא מִדִּינָא: (כב) אַחֲרוֹנִים וּכְמַסְקָנַת הָרַב הַמַּגִּיד (שם): (כג) אַחֲרוֹנִים: (כד) עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרַ"א שֶׁכָּתַב דְּלִדַעַת הָרַאֲב"ד (שם) וְהָרא"ש (פ"ג סי' ד) וְהַטּוּר אֲפִלּוּ קֹדֶם פֶּסַח דַּוְקָא כְּשֶׁנִּסְרְחָה וּלְבַסּוֹף נִתְחַמְּצָה וּבָאֲמֶת כָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד"ה הקילור) גַּם כֵּן הָכִי, אֲבָל לְדִינָא בְּוַדַּאי נָקְטִינַן דְּקֹדֶם

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סכ"א) כתב שאם נפסל בערב פסח לאחר שש, שוב אינו ניתר אף אם נפסל מאכילת כלב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah